

รายงานสถานการณ์ศัตรูพืชไร่
วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๘
กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔
E-mail: doae.pmd2566@gmail.com

สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูพืชไร่

๑. สถานการณ์การปลูกพืชไร่

๑.๑ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด ๕๕ จังหวัด	รวมพื้นที่ยืนต้น	๘,๔๙๘,๑๐๑.๔๐ ไร่
๑.๒ พื้นที่ปลูกอ้อยทั้งหมด ๔๕ จังหวัด	รวมพื้นที่ยืนต้น	๔,๘๖๓,๑๙๙.๖๘ ไร่
๑.๓ พื้นที่ปลูกข้าวโพดทั้งหมด ๕๑ จังหวัด	รวมพื้นที่ยืนต้น	๑,๖๔๑,๓๐๘.๑๕ ไร่
๑.๔ พื้นที่ปลูกสับปะรดทั้งหมด ๖๑ จังหวัด	รวมพื้นที่ยืนต้น	๕๐๖,๔๙๐.๘๔ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูมันสำปะหลัง

๒.๑.๑ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง พบการระบาดในพื้นที่ ๗ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี สกลนคร สุโขทัย สระแก้ว บุรีรัมย์ นครราชสีมา และจังหวัดจันทบุรี รวมจำนวน ๙๗๘.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑๑๕ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๗.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๙๗๑.๗๕ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน	๒๓๙.๐๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน	๔๑๙.๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน	๓๒๐.๗๕ ไร่

๒.๑.๒ ไรแดง พบการระบาดในพื้นที่ ๙ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี บุรีรัมย์ ระยอง กาฬสินธุ์ นครราชสีมา สกลนคร สุรินทร์ มหาสารคาม และจังหวัดขอนแก่น รวมจำนวน ๑๐,๗๑๔.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๒๖๑ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๒,๘๒๓.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๓,๕๓๗.๐๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน	๒๖๖.๐๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน	๕๕๕.๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน	๗,๕๗๑.๐๐ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน	๒,๓๒๒.๐๐ ไร่

๒.๑.๓ โรคพุ่มแจ้ พบการระบาดในพื้นที่ ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี ชลบุรี ระยอง สระแก้ว บุรีรัมย์ และจังหวัดจันทบุรี จำนวน ๑,๐๙๐.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑๒๘ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๒๗.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑,๑๑๗.๗๕ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน	๔๘.๐๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน	๑๓๔.๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน	๓๐๑.๗๐ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน	๖๐๗.๐๕ ไร่

๒.๑.๔ โรคโคนเน่าหัวเน่า พบการระบาดในพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว สกลนคร และจังหวัดชลบุรี จำนวน ๑๑๘.๐๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๑๔ ของพื้นที่ปลูกพื้นที่ระบาดคงที่

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน	๔.๐๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน	๑๐.๐๕ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน	๑๐๔.๐๐ ไร่

๒.๑.๕ โรคใบไหม้/ใบจุดเหลี่ยมแบคทีเรีย พบการระบาดในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท บุรีรัมย์ ยโสธร และจังหวัดสกลนคร จำนวน ๓๐๖.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๓๖ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดคงที่

๑) มัณสาปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน	๕.๐๐ ไร่
๒) มัณสาปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน	๒๔๓.๐๐ ไร่
๓) มัณสาปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน	๕๖.๐๐ ไร่
๔) มัณสาปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน	๒.๐๐ ไร่

๒.๑.๖ โรคใบด่างมัณสาปะหลัง พบการระบาดในพื้นที่ ๓๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา กาญจนบุรี ขอนแก่น กาฬสินธุ์ กำแพงเพชร ชลบุรี ลพบุรี ปราจีนบุรี อุบลราชธานี บุรีรัมย์ ฉะเชิงเทรา สระแก้ว อุทัยธานี ชัยภูมิ ระยอง นครสวรรค์ มหาสารคาม ยโสธร สุรินทร์ ชัยนาท ร้อยเอ็ด มุกดาหาร อุดรธานี ราชบุรี สุพรรณบุรี สระบุรี เพชรบุรี เพชรบูรณ์ สุโขทัย อำนาจเจริญ เลย อุดรดิตถ์ สกลนคร จันทบุรี ตาก นครพนม พิจิตร และจังหวัดหนองบัวลำภู รวมจำนวน ๙๙๘,๐๙๖.๐๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗๔๔๙ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๔๓,๔๔๒.๐๕ ไร่ (สปีดาร์ที่ผ่านมา ๙๕๔,๖๕๔.๐๔ ไร่)

๑) มัณสาปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน	๒๘๒,๔๖๔.๘๘ ไร่
๒) มัณสาปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน	๔๐๖,๒๑๘.๕๗ ไร่
๓) มัณสาปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน	๒๐๓,๒๓๗.๐๕ ไร่
๔) มัณสาปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน	๑๐๖,๑๗๕.๕๙ ไร่

๒.๒ ศัตรูอ้อย

๒.๒.๑ หนอนกออ้อย พบการระบาดในพื้นที่ ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น กาญจนบุรี นครราชสีมา เพชรบูรณ์ และจังหวัดชลบุรี จำนวน ๑,๕๐๑.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๓๐๙ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๗๓.๐๐ ไร่ (สปีดาร์ที่ผ่านมา ๑,๕๗๔.๐๐ ไร่)

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน	จำนวน	๘๖๐.๐๐ ไร่
๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน	จำนวน	๒๒๐.๐๐ ไร่
๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน	จำนวน	๔๒๑.๐๐ ไร่

๒.๒.๒ โรคใบขาวอ้อย พบการระบาดในพื้นที่ ๗ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น อุดรธานี กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ มุกดาหาร นครราชสีมา และจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน ๒๖,๗๗๖.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๕๐๖ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๗๑.๐๐ ไร่ (สปีดาร์ที่ผ่านมา ๒๖,๘๔๗.๐๐ ไร่)

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน	จำนวน	๖,๕๔๐.๐๐ ไร่
๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน	จำนวน	๑๘,๑๑๔.๐๐ ไร่
๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน	จำนวน	๒,๑๒๒.๐๐ ไร่

๒.๒.๓ โรคเส้ดำ พบการระบาดในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุทัยธานี บุรีรัมย์ อุดรดิตถ์ และจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๒๗๕.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๕๗ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑๐.๐๐ ไร่ (สปีดาร์ที่ผ่านมา ๒๖๕.๐๐ ไร่)

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน	จำนวน	๑๕๖.๐๐ ไร่
๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน	จำนวน	๑๑๙.๐๐ ไร่

๒.๒.๔ ตัวหนอนดียว พบการระบาดในพื้นที่ ๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๑๖๗.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๓๔ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดคงที่

๑) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน	จำนวน	๑๖๗.๐๐ ไร่
-------------------------	-------	------------

๒.๓ ศัตรูข้าวโพด พบการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm) พื้นที่ระบาด ๑๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี อุทัยธานี นครสวรรค์ ตาก นครราชสีมา เชียงใหม่ ยะลา จันทบุรี กาฬสินธุ์ สระแก้ว ขอนแก่น สตูล และจังหวัดสงขลา จำนวน ๔,๖๗๑.๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๘๔๖ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๒,๕๗๗.๕๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๗,๒๔๘.๗๕ ไร่)

๑) พื้นที่ระบาดรุนแรงน้อย จำนวน ๔,๖๗๑.๒๕ ไร่

๒.๔ สับปะรด พบการระบาดของโรคเหี่ยว พื้นที่ระบาด ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตรัง และจังหวัดราชบุรี รวมจำนวน ๓๑๕.๘๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๖๒๔ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดคงที่

๓.๑ การควบคุมศัตรูมันสำปะหลัง

๓.๑.๑ รมณรงค์ควบคุมศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๒ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชที่ ๑ - ๔ ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยง ดำเนินการผลิตขยายแตนเบียน *Anagyrus lopezi* แมลงช้างปีกใส และเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมศัตรูมันสำปะหลังในพื้นที่

๓.๑.๓ ไรแดง สำนักงานเกษตรจังหวัดในพื้นที่ที่พบการระบาด ได้แนะนำเกษตรกรให้น้ำมันสำปะหลัง หากมีการระบาดรุนแรง แนะนำให้พ่นสารเคมีป้องกันกำจัดไรแดง ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร รวมทั้งประชาสัมพันธ์ ให้ปรึกษาและแนะนำผ่านเวทีการจัดอบรม ศจช.

๓.๑.๔ โรคพุ่มแจ้ สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ลงพื้นที่สร้างการรับรู้ให้คำแนะนำเกษตรกรสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ ในพื้นที่ที่พบการระบาดให้ขุดหรือถอนต้นที่เป็นโรคไปเผาทำลายนอกแปลง ใช้พันธุ์ที่ปลอดโรค และไม่ใช่ท่อนพันธุ์จากแปลงที่เป็นโรคมารปลูกในฤดูปลูกถัดไป

๓.๑.๕ โรคใบด่างมันสำปะหลัง สร้างการรับรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เกี่ยวกับความสำคัญ ปัจจัยที่มีผลต่อการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง แนวทางเฝ้าระวัง และการป้องกันกำจัด รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรใช้พันธุ์มันสำปะหลังสะอาดและทนทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยอง ๗๒ เกษตรศาสตร์ ๕๐ และพันธุ์ห้วยบง ๖๐ ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานราชการ ยกเว้นพันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ ระยอง ๑๑ และ CMR ๔๓-๐๘-๘๙ และมีการประชาสัมพันธ์แหล่งพันธุ์มันสำปะหลังสะอาดให้เกษตรกรทราบ โดยสามารถติดต่อได้ที่สำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

๓.๒ การควบคุมศัตรูอ้อย

ณรงค์ควบคุมศัตรูอ้อยโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ที่อาจเกิดการระบาดของศัตรูอ้อย ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อยในพื้นที่เสี่ยง และป้องกันก่อนเกิดการระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๓ การควบคุมศัตรูข้าวโพด

หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เก็บกลุ่มไข่หรือตัวหนอนทำลายทิ้งนอกแปลง ใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมลงหางหนีบ มวนเพชฌฆาต มวนพิฆาต และแตนเบียนไข่ทริโคแกรมมา หากพบการระบาดรุนแรงควรพ่นสารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

๓.๔ การควบคุมศัตรูสับปะรด

ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของโรคเหี่ยวในสับปะรด เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดในพื้นที่ ถอนต้นที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลง แนะนำเกษตรกรใช้หน่อพันธุ์ปลอดโรค และให้กำจัดเพลี้ยแป้งซึ่งเป็นพาหะของโรคเหี่ยวสับปะรด

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าในพื้นที่ระบาดมีสภาพแห้งแล้ง ทำให้อาการของโรคแสดงชัดเจน เจ้าหน้าที่จึงได้แจ้งเตือนเกษตรกรให้เฝ้าระวังการระบาด แนะนำการสำรวจแปลง การป้องกันกำจัด โดยในแปลงที่พบการระบาดเล็กน้อยให้ถอนนำไปทำลาย แปลงที่พบการระบาดมากให้ถอนทำลายทั้งแปลง และสำนักงาน

เกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้รับงบประมาณจังหวัด ในการจัดทำแปลงพันธุ์ปลอดโรค เพื่อใช้แจกจ่ายให้อำเภอ ที่พบการระบาดของโรคเหี่ยวสับประด

แจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืช โดยการจัดทำข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืช เผยแพร่ทางเว็บไซต์กอง ส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย และสื่อโซเชียลมีเดีย

๔. คำแนะนำและการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่พบการระบาด

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
1. มันสำปะหลัง	1. เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง	1. ไถและพรวนดิน เพื่อลดปริมาณของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังที่อยู่ในดิน 2. ใช้ท่อนพันธุ์ที่สะอาด ปราศจากเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง 3. การควบคุมโดยใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ - แมลงช้างปีกใส โดยระยะที่เหมาะสมคือ ระยะไข่ที่ใกล้ฟักเป็นตัวอ่อน อัตราการปล่อยในพื้นที่ระบาดน้อย 100 ตัว ต่อไร่ หรือในพื้นที่ระบาดมาก 200 – 500 ตัว ต่อไร่ โดยปล่อยประมาณ 4 ครั้ง - แตนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู ควรปล่อยให้กระจายทั่วแปลง เนื่องจากแตนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูเจริญเติบโตเร็ว และขยายพันธุ์ได้อย่างน้อย 10 เท่า ในทุกชั่วอายุ โดยปล่อยในอัตรา 50 คู่ ต่อไร่ เมื่อเริ่มพบการระบาด หรือปล่อยในอัตรา 200 คู่ต่อไร่ เมื่อพบการระบาดรุนแรง และหลังปล่อยแตนเบียนและหลังปล่อยแตนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู ให้งดการพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช 4. แซท่อนพันธุ์ด้วยสารฆ่าแมลง เป็นเวลา 5 – 10 นาที ได้แก่ - ไทอะมีโทกแซม (thiamethoxam) 25% WG อัตรา 4 กรัม - อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) 70% WG อัตรา 4 กรัม - ไดโนทีฟูแรน (dinotefuran) 10% WP อัตรา 40 กรัม โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร 5. เมื่อพบการระบาด ถอนต้นมันสำปะหลังและเก็บทำลายนอกแปลง 6. พ่นสารฆ่าแมลงเฉพาะจุดที่พบเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง ได้แก่ - ไทอะมีโทกแซม (thiamethoxam) 25% WG อัตรา 4 กรัม - อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) 70% WG อัตรา 4 กรัม - โคลไทอะนิดิน (clothianidin) 16 % SG อัตรา 10 กรัม - ไดโนทีฟูแรน (dinotefuran) 10% WP อัตรา 20 กรัม - โพรไทโอฟอส (prothiofos) 50% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร - พิริมีฟอส-เมทิล (pirimiphos-methyl) 50% EC อัตรา 50 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร
	2. ไรแดง	1. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ เช่น ตัวงเต่าสตีธอรัส ตัวงปีกสั้น และไรตัวห้ำ 2. หลีกเลี่ยงการปลูกมันสำปะหลังในช่วงฤดูแล้ง หรือฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลานาน 3. หากเริ่มพบการเข้าทำลายของไรแดงควรเก็บทิ้งหรือทำลายเพื่อลดการเพิ่มปริมาณของไรแดง ในสภาพที่เหมาะสมอาจเกิดการ

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		ระบาดขึ้นอย่างรวดเร็ว 4. พ่นสารฆ่าแมลง ได้แก่ - เฮกซีไทอะซอกซ์ (hexythiazox) 1.8% EC อัตรา 100 มิลลิลิตร - ทีบูเฟนไพเรต (tebufenpyrad) 36% EC อัตรา 5 - 10 มิลลิลิตร - ไพริดาเบน (pyridaben) 20% WP อัตรา 10 - 15 กรัม - ไซฟลูมิโทเฟน (cyflumetofen) 20% EC อัตรา 10 มิลลิลิตร - สไปโรมีซิเฟน (spiromesifen) 24% SC อัตรา 10 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อพบไรแดงทำลายบริเวณใบส่วนยอด และใบส่วนล่างเริ่มแสดงอาการเหี่ยว โดยเฉพาะพืชยังเล็ก พ่นให้ทั่วทั้งต้น ใต้ใบ และบนใบ จำนวน 1 - 2 ครั้ง ห่างกัน 10 วัน
	3. โรคพุ่มแจ้ (เชื้อไฟโตพลาสมา)	1. ใช้พันธุ์ที่ปลอดโรค หรือจากต้นพันธุ์มันสำปะหลังที่ไม่แสดงอาการของโรค 2. ขุดหรือถอนต้นที่เป็นโรคไปเผาทำลายนอกแปลง 3. หลีกเลี่ยงการขนย้ายท่อนพันธุ์จากแหล่งที่มีโรคไปสู่แหล่งที่ยังไม่เคยมีการระบาด 4. กำจัดวัชพืชที่แหล่งพักเชื้อ หรือเป็นที่อาศัยของแมลงพาหะนำโรคในแปลง เช่น ต้นสาบม่วง 5. กำจัดแมลงพาหะนำโรค เช่น เพลี้ยจักจั่น
	4. โรคโคนเน่าหัวเน่า (เชื้อรา <i>Phytophthora</i> spp. / เชื้อรา <i>Fusarium</i> spp.)	1. หากพื้นที่ปลูกเป็นดินดาน ควรไถระเบิดชั้นดินดาน และตากดินไว้อย่างน้อย 2 สัปดาห์ ก่อนปลูก 2. แปลงปลูกควรยกทรง เพื่อไม่ให้น้ำท่วมขัง 3. ใช้ท่อนพันธุ์จากแหล่งที่ไม่มีการระบาดของโรค 4. ก่อนปลูกแช่ท่อนพันธุ์ด้วย - เมทาแลกซิล (metalaxyl) 25% WP อัตรา 20-50 กรัม - ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม (fosetyl-aluminium) 80% WP อัตรา 50 กรัม โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร 5. ควรจัดระยะปลูกให้เหมาะสม เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่ง ทำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะต่อการระบาดของโรค 6. เมื่อพบต้นที่แสดงอาการของโรค ถอนนำไปทำลายนอกแปลงแล้วโรยปูนขาว หรือราดด้วยสาร - เมทาแลกซิล (metalaxyl) 25% WP อัตรา 20 - 50 กรัม - ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม (fosetyl-aluminium) 80% WP อัตรา 50 กรัม โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นบริเวณที่ถอนและโดยรอบห่างออกไปประมาณ 1 เมตร 7. หลังเก็บเกี่ยวผลผลิต เก็บเศษเหง้า และเศษซากมันสำปะหลังไปทำลายนอกแปลงปลูก 8. ควรทำความสะอาดเครื่องจักรกลการเกษตรที่ใช้ในแปลงที่เป็นโรค 9. ในแปลงที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควรปลูกพืชชนิดอื่น

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
	5. โรคใบด่างมันสำปะหลัง (เชื้อไวรัส <i>cassava mosaic virus</i>)	หมุนเวียน เช่น อ้อย ข้าวโพด หรือพืชตระกูลถั่ว 1. ปลุกมันสำปะหลังสะอาดและทนทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยอง 72 เกษตรศาสตร์ 50 และห้วยบง 60 2. ไม่ควรปลูกพันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ ระยอง 11 และ CMR 43-08-89 3. ไม่ใช้ท่อนพันธุ์จากแหล่งที่พบการระบาดของโรค หรือแหล่งที่พบอาการของโรค ท่อนพันธุ์ที่ไม่ทราบแหล่งที่มาและท่อนพันธุ์ที่ปนเปื้อนเชื้อไวรัสใบด่างมันสำปะหลัง 4. สักรวแปลงมันสำปะหลังอย่างสม่ำเสมอ หากพบต้นเป็นโรค - พบโรคกระจายทั่วแปลง ให้ทำลายทั้งแปลง - พบโรคเป็นหย่อม ให้ทำลายเฉพาะต้นเป็นโรค 5. ทำลายต้นมันสำปะหลังที่แสดงอาการของโรคใบด่างด้วย 3 วิธี ดังนี้ - <u>วิธีฝังกลบ</u> โดยฝังกลบต้นที่เป็นโรค ในหลุมที่ลึกไม่น้อยกว่า 2 - 3 เมตร ราดด้วยสารกำจัดวัชพืช ได้แก่ อะมีทรีน (ametryn) 80% WG หรือซัลเฟนทราโซน (sulfentrazone) 48% SC หรือไดูรอน (diuron) 80% WP ก่อนกลบด้วยดินหนาไม่น้อยกว่า 0.5 เมตร - <u>วิธีใส่ถุง/กระสอบ</u> โดยนำต้นที่เป็นโรคตัดเป็นท่อนใส่ถุง/กระสอบ มัดปากให้แน่น แล้วนำไปตากแดดไม่น้อยกว่า 7 วัน หรือจนกว่าต้นมันสำปะหลังจะตาย - <u>วิธีบดสับ</u> โดยนำต้นที่เป็นโรคเข้าเครื่องบดป่นหรือเครื่องสับย่อย โดยบุพลาสติกรองพื้นให้เศษต้นที่ถูกทำลายอยู่บนพลาสติก แล้วคลุมกองด้วยพลาสติกตากแดดให้ต้นมันสำปะหลังแห้งตาย 6. กำจัดแมลงห้ำหาวยาสูบ โดยพ่นสารเคมีกำจัดแมลง ได้แก่ - อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) 70% WG อัตรา 6 - 12 กรัม - ไบเฟนทริน (bifenthrin) 2.5% EC อัตรา 30 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร 7. ฝ้าระวังการระบาดของไวรัสใบด่างในพืชอาศัยอื่นๆ ที่มีแมลงห้ำหาวยาสูบเป็นพาหะ โดยหลีกเลี่ยงการปลูกพืชอาศัยของแมลงห้ำหาวยาสูบ เช่น กระเพรา โหระพา ผักชีฝรั่ง พริกมะเขือ มันฝรั่ง และพืชตระกูลถั่ว และพืชอาศัยของเชื้อไวรัสใบด่างมันสำปะหลัง เช่น สับดำ ละหุ่ง บริเวณแปลงปลูกมันสำปะหลัง 8. หลีกเลี่ยงการเคลื่อนย้ายท่อนพันธุ์จากแหล่งที่พบอาการของโรคไปสู่แหล่งปลูกอื่น
2. อ้อย	1. หนอนกออ้อย	1. ในแหล่งชลประทาน ควรให้น้ำเพื่อให้อ้อยแตกหน่อชดเชย 2. ปลอ่ยแตนเบียนไข่ไตรโครแกรมมา อัตรา 30,000 ตัวต่อไร่ต่อครั้ง ปลอ่ยติดต่อกัน 2 - 3 ครั้ง ในช่วงที่พบกลุ่มไข่ของหนอนกออ้อย 3. ปลอ่ยแมลงหางหนีบอัตรา 500 ตัวต่อไร่ โดยปลอ่ยให้กระจายทั่วแปลง และควรปลอ่ยให้ชิดกออ้อย และใช้ใบอ้อยหรือฟางที่เปียกชื้นคลุม จะช่วยให้โอกาสรอดสูงขึ้น และทำการปลอ่ยซ้ำถ้าการ

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		ระบาดยังไม่ลดลง ใช้ช่วงที่พบหนอนกออ้อย และกลุ่มไข่ของหนอนกออ้อย ถ้าปล่อยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา ก็ไม่ต้องปล่อยแมลงหางหนีบ เพราะแมลงหางหนีบจะกินแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา 4. เมื่ออ้อยอายุ 1 เดือน หรือเมื่ออ้อยแสดงอาการยอดเหี่ยว ร้อยละ 10 ควรพ่นสารฆ่าแมลงเดลตาเมทริน (deltamethrin) 3% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่น 2 - 3 ครั้ง ห่างกัน 14 วัน 5. เมื่อพบการระบาดของหนอนกออ้อยและทำให้อ้อยแสดงอาการยอดเหี่ยวมากกว่าร้อยละ 10 ควรพ่นสารฆ่าแมลง ได้แก่ อินดอกซาคาร์บ (indoxacarb) 15% EC อัตรา 15 มิลลิลิตร หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล (chlorantraniliprole) 5.17% SC อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือลูเฟนูรอน (lufenuron) 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งต่อน้ำ 20 ลิตร ***หมายเหตุ ควรหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีในแปลงที่ปล่อยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา และแมลงหางหนีบ
	2. โรคใบขาวอ้อย	1. ใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ปราศจากโรค เช่น ต้นจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ หรือท่อนพันธุ์จากแหล่งปลูกที่ไม่มีการเกิดโรคใบขาว 2. แช่ท่อนพันธุ์ในน้ำร้อนที่อุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 2 ชั่วโมง ก่อนปลูก 3. ปรับปรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์และให้น้ำอย่างเพียงพอ 4. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบต้นที่เป็นโรค ขุดและนำไปทำลายนอกแปลงปลูก 5. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูก เพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรคและแมลงพาหะ 6. ในแปลงที่พบการระบาดของโรครุนแรง ควรไถทำลายตออ้อยและคราดตอเก่าออกจากแปลงให้หมด เพื่อไม่ให้เป็นที่แหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรค
	3. โรคเส้ดำ (เชื้อรา Ustilago scitaminea)	1. ใช้พันธุ์ต้านทาน เช่น พันธุ์อู่ทอง 15 พันธุ์ LK 92-11 2. ก่อนปลูกแช่ท่อนพันธุ์ด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา หรือสารกำจัดโรคพืชได้แก่ - ไตรอาไดม์ฟอน (triadimefon) 25% WP อัตรา 40 กรัม - โพรพิโคนาโซล (propiconazole) 25% EC อัตรา 16 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร แช่นาน 30 นาทีก่อนปลูก 3. ไถแปลงอ้อยตอที่เป็นโรครุนแรงทิ้งไม่ให้เป็นที่แหล่งแพร่เชื้อในแปลงปลูก 4. เมื่อพบกออ้อยเริ่มแสดงอาการเส้ดำ ควรตัดเส้ดำออกขณะเริ่มปรากฏอาการ ก่อนที่เชื้อหุ้มเส้ดำจะหลุดออก นำใส่ถุงไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดไปยังกอข้างเคียง 5. ปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เพื่อลดการสะสมของเชื้อในแปลง

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
3. ข้าวโพด	หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด	1. ไถพรวนและตากดิน เพื่อกำจัดดักแด้ที่อยู่ในดิน 2. เก็บกลุ่มไข่หรือตัวหนอนทำลายทิ้งนอกแปลง 3. คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูก ด้วยสารไซแอนทรานิลิโพรล (cyantraniliprole) 20% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม ใส่สารลงไปในถุงพลาสติกปิดปากถุงให้สนิทรีดสารให้ทั่วถุงแล้วจึงเปิดปากถุง นำเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดใส่ลงไป ปิดปากถุงโดยทำให้ถุงพองลมเข้าให้ทั่ว เปิดปากถุงผึ่งเมล็ดพันธุ์ให้แห้งในที่ร่มแล้วจึงนำไปปลูก 4. ปลอ่ยแมลงศัตรูธรรมชาติ เช่น แตนเบียนไตรโคแกรมมา แมลงหางหนีบ มวนพิฆาต เป็นต้น 5. ใช้สารชีวภัณฑ์ พ่นด้วยเชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ทูริงเยนซิส สายพันธุ์ไอซาไว หรือสายพันธุ์ เคอร์สตากี้ อัตรา 80 กรัมหรือ มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร 6. หากพบการระบาดของรุนแรงควรพ่นสารเคมีตาม ได้แก่ - สไปนีโทแรม (spinetoram) 12 % SC อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือ 25 % WG อัตรา 10 กรัม - อีมาเมกตินเบนโซเอท (emamectin benzoate) 5% WG อัตรา 10 กรัม หรือ 1.92 % EC อัตรา 20 มิลลิลิตร - คลอร์ฟินาเพอร์ (chlorfenapyr) 10% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร - เมทอกซีฟิโนไซด์ (methoxyfenozide) + สารสไปนีโทแรม (spinetoram) 30+6% SCอัตรา 30 มิลลิลิตร - อินดอกซาคาร์บ (indoxacarb) 15% EC อัตรา 30 มิลลิลิตร - คลอแรนทรานิลิโพรล (chlorantraniliprole) 5.17% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร หรือ ฟลูเบนไดอะไมด์ (flubendiamide) 20% WG อัตรา 10 กรัม โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่น ทุก 7 วัน และให้ สลับกลุ่มสาร
4. สับปะรด	โรคเหี่ยว (เชื้อไวรัส <i>Pineapple mealybug g wilt associated virus</i>)	1. ทำความสะอาดแปลง เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งอาศัยของมดและเพลี้ยแป้ง 2. การเตรียมดินให้ตัดต้นและป่นตอเก่าสับปะรดทิ้งไว้ 2 - 3 เดือน พร้อมทั้งเก็บซากเหง้าต้นสับปะรดและซากวัชพืชมาทำลายนอกแปลง เพื่อกำจัดไวรัสและแมลงพาหะที่ยังอาศัยอยู่ 3. ก่อนปลูกต้องมีการไถและพรวนดินหลายๆ ครั้ง ตากดินอย่างน้อย 2 สัปดาห์ เพื่อลดปริมาณเพลี้ยแป้งและศัตรูชนิดอื่นที่อยู่ในดิน 4. ใช้หน่อพันธุ์ที่สะอาดปราศจากเพลี้ยแป้งและโรคเหี่ยว และหลีกเลี่ยงการนำหน่อหรือจุกพันธุ์สับปะรดจากแหล่งที่มีการระบาดของโรคไปปลูกหรือขยายพันธุ์ในแหล่งที่ยังไม่มีโรคนี้อีก 5. แخذหน่อพันธุ์เพื่อกำจัดเพลี้ยแป้งที่ติดมากับหน่อพันธุ์ ด้วยสารเคมีกำจัดแมลงตามคำแนะนำ 6. เมื่อพบต้นเป็นโรคให้ถอนต้นสับปะรดที่แสดงอาการใส่ถุงพลาสติกไปทำลายนอกแปลง ขณะเคลื่อนย้ายต้องระมัดระวังไม่ให้เพลี้ยแป้งร่วงลงสู่พื้น

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		7. เมื่อพบการระบาดของเพลี้ยแป้ง ควรกำจัดออกจากแปลง 8. การใช้เหยื่อพิษกำจัดมด หวานสารไฮดราเมทิลโนน (hydramethylnon) 0.73% GR อัตรา 275 กรัม ต่อไร่ หวาน 2 ครั้ง โดยหวานพร้อมปลุก และหลังปลุก 6 เดือน

๕. การคาดการณ์ศัตรูพืช ในช่วงระหว่างวันที่ ๑๔ - ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๘

ภาคเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง โรคใบด่าง เพลี้ยแป้ง โรคใบไหม้ และโรคโคนเน่าหัวเน่า
- อ้อย ระวัง ดั้วหนวดยาว จักจั่นอ้อย โรคใบขาว และโรคเส้ดำ
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด เพลี้ยอ่อน และราน้ำค้าง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง โรคใบด่าง เพลี้ยแป้ง โรคใบไหม้ และโรคโคนเน่าหัวเน่า
- อ้อย ระวัง ดั้วหนวดยาว จักจั่นอ้อย โรคใบขาว และโรคเส้ดำ
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด เพลี้ยอ่อน และราน้ำค้าง

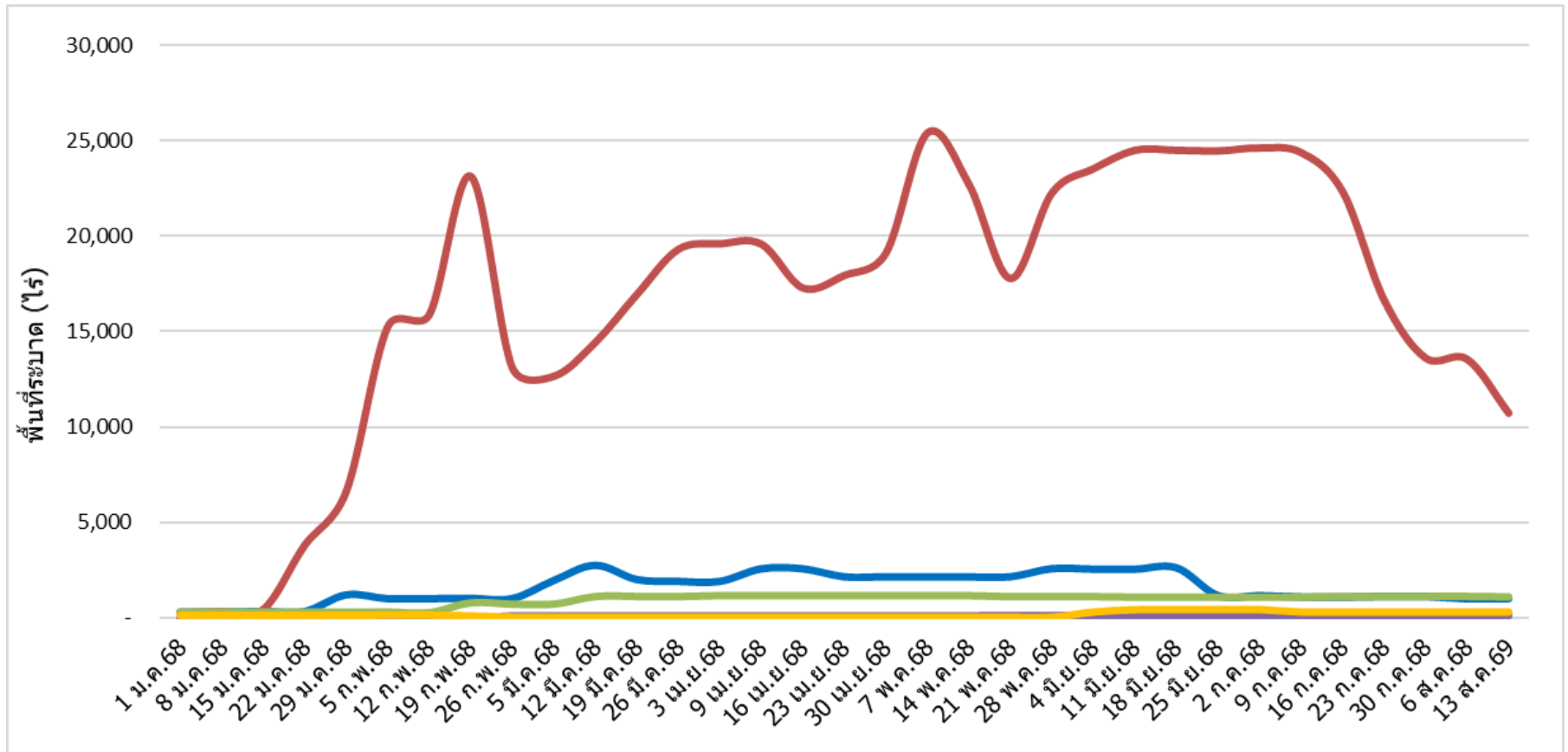
ภาคกลาง และภาคตะวันออก

- มันสำปะหลัง ระวัง โรคใบด่าง เพลี้ยแป้ง โรคใบไหม้ และโรคโคนเน่าหัวเน่า
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย ดั้วหนวดยาว จักจั่นอ้อย และโรคใบขาว
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด เพลี้ยอ่อน และราน้ำค้าง
- สับปะรด ระวัง เพลี้ยแป้ง โรคยอดเน่ารากเน่า โรคผลแกน และโรคเหี่ยว

ภาคใต้

- ข้าวโพด หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด เพลี้ยอ่อน และราน้ำค้าง

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๘
ภาพรวมทั้งประเทศ

เพลี้ยแป้ง	๙๗๘.๗๕ ไร่
ไรแดง	๑๐,๗๑๔.๐๐ ไร่
โรคพุ่มแฉ้	๑,๐๙๐.๗๕ ไร่
โรคโคนเน่าหัวเน่า	๑๑๘.๐๕ ไร่
โรคใบไหม้/ใบจุดเหลี่ยมแบคทีเรีย	๓๐๖.๐๐ ไร่